



## Oikeus liikkua omin jaloin



### Kangasalan kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman seuranta 2018

Kunnanhallitus hyväksyi kävelyn ja pyöräilyn edistämishjelman 2.6.2014. Ohjelmassa on 10 toimenpidekokonaisuutta, joiden toteutumista kestävän liikkumisen työryhmä seuraa vuosittain ja raportoi niistä kaupunginhallitukselle.

#### Toimenpide 1. Kävelyä ja pyöräilyä markkinoidaan

Tiedotetaan jalankulun ja pyöräilyn reiteistä ja mahdollisuuksista mm. kartoin ja reittioppain. Seudun kuntien yhteistyö markkinoinnissa on tärkeää. Koulut, päiväkodit ja lasten vanhemmat ovat tärkeitä kohderyhmiä, joille voidaan viestiä jalankulun ja pyöräilyn positiivisista vaikutuksista lasten hyvinvointiin.

Kaupunki sai 25 000 € avustusta koulujen pyöräilyn kehittämiseen. Fiksusti kouluun on LIKES-tutkimuskeskuksen hallinnoima haastekilpailu, jota toteutetaan yhteistyössä Liikkuva koulu -ohjelman kanssa. Kilpailun rahoituksesta vastaa Sitra. Hankkeessa hankittaan kouluille noin 100 pyörää, jotka ovat koulujen käytössä koulupäivien aikana. Pyörät saatiin kouluille keväällä 2019. Hankkeeseen sisältyy myös pyöräkatosten hankintaa, tietoisuuksia pyöräilystä sekä käytännön pyörähuollon edistämistä kouluilla (välineet, opetus).

Vuoden 2018 lopulla Liikennevirasto jakoi kunnille investointitukea kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantamiseen. Kangasala osallistui hakuun Tampereen kaupunkiseudun yhteisellä hakemuksella seutukunnan pyöräilyn infotauluille. Hankkeelle ei kuitenkaan saatu tukea.



Kangasalan ja lähiympäristön kävelyn ja pyöräilyn reitistöä on esitelty ja markkinointi kevään Hyvinvointitorilla mm. jakamalla karttoja,

Porraspäivässä on markkinoitu kävelyä ja pyöräilyä sekä annettu ravitsemus- ja liikuntaneuvontaa.

Vuonna 2017 perustettua blogia (ominjaloinkangasala.blogspot.fi) on päivitetty muutaman kerran vuoden aikana.

Liiku ja leiki -työryhmä on jatkanut tarinakarttojen päivitystä ja täydentämistä jalankulku-, luonto- ja liikuntareiteistä.

## Toimenpide 2. Työmatkaliikuntaa lisätään

Kaupunki tekee yhteistyötä alueen suurimpien työnantajien kanssa tiedottamalla työmatkaliikunnan tärkeydestä ja näyttää työnantajana esimerkkiä työmatkaliikunnan edistäjänä.

Sähköpyöriä ollut käytössä työntekijöiden asiointiin Teknisellä keskuksella ja ykkösvirastolla. Kaupungin työntekijöille on järjestetty keväällä ilmaista pyöränhuoltoa.

## Toimenpide 3. Laatuikäytävä toteutetaan yhteistyönä

Maantien 339 Kangasalan tie, Vatialantien ja Liutuntien liittymä parannettiin kiertoliittymäksi ja samalla parannettiin alueen jalankulku- ja pyörätiejärjestelyjä sekä linja-autopysäkkejä. Liittymän kautta kulkee pyöräilyn laatuikäytävä ja kiertoliittymän myötä pyöräilyn sujuvuus paranee. Laatuikäytävät ovat seudullisia ja alueellisia pääreittejä, jotka on määritelty Tampereen kaupunkiseudun kävelyn ja pyöräilyn kehittämissuunnitelmassa. Kiertoliittymä rakennettiin korotettuna, jolla hidastetaan ajonopeuksia ja taataan siten jalankulkijoille ja pyöräilijöille turvallinen ylitys liittymässä. Hankkeen yhteydessä rakennettiin myös uusi väljempi Toosin alikulkukäytävä nykyisen matalan ja pimeän alikulun tilalle erityisesti koululaisten koulureittiä varten. Kiertoliittymä ja siihen liittyvät jalankulku- ja pyöräilyjärjestelyt olivat kaupungin ja Pirkanmaan ELY-keskuksen yhteistyössä toteutettava MAL-sopimushanke. Hanke valmistui kokonaan vuoden 2018 aikana.

Santaradan jalankulku- ja pyörätien viimeistelyt saatiin valmiiksi keväällä 2018. Pyöräilyn laatuikäytävä jatkuu Vatialan kiertoliittymästä Karin-Heikintietä pitkin Santarataa kohti Tampereen keskustaa. Myös Santaradalla jalankulkijat ja pyöräilijät on erotettu omille kaistoilleen, jolloin molemmat kulkumuodot pääsevät sujuvasti ja turvallisesti liikkumaan.

Santaradalla on Kangasalan kaupungin ensimmäinen kiinteä liikennelaskin, jolla voidaan seurata pyöräilijöiden ja jalankulkijoiden määriä. Laskimen ylläpidosta vastaavat Tampereen ja Kangasalan kaupungit yhdessä. Laskin on ollut käytössä kesän 2018 ajan ja ensimmäisten kuukausien aikana Santaradalla kulki keskimäärin 220...300 pyöräilijää vuorokaudessa. Jalankulkijoita oli kesäkuun – elokuun aikana keskimäärin 150..165 jalankulkijaa vuorokaudessa.

## Toimenpide 4. Talvikunnossapitoa parannetaan

Laadukas auraus, liukkauden torjunta ja hiekan poisto lisäävät ympärivuotista kävelyä ja pyöräilyä.

Vuoden 2018 ei tehty muutoksia kunnossapitoluokituksiin tai toimenpideaikoihin.



### Toimenpide 5. Kävelyalueita kehitetään

Keskustan ja aluekeskusten (Vatiala, Suorama, Ruutana, Sahalahti) ydinkortteleiden kehittäminen kävelypainotteisina.

Keskustan suuret rakennushankkeet käynnistyivät vuoden 2018 aikana. Keskustan käynnissä olevissa kaavahankkeissa edistetään monin tavoin kävelyalueen viihtyisyyttä ja käytettävyyttä.

### Toimenpide 6. Kävelyä ja pyöräilyä yhdistetään paremmin joukkoliikenteeseen

Jalankulku ja pyöräily tukevat joukkoliikennettä, minkä vuoksi joukkoliikenteen asemien ja pysäkkien pitää olla mukavia ja viihtyisiä. Liityntäpysäkeillä tulee olla katettu pyöräpysäköinti.

Vuonna 2018 rakennettiin kaksi uutta liityntäpysäköintialuetta, Tarpilaan ja Suoramalle. Suoraman liityntäpysäköintialueella on jo katetut pyöräkatokset.

Linja-autoaseman alueen rakentamisen suunnittelu käynnistyi vuonna 2018.

### Toimenpide 7. Palveluita saavutetaan paremmin kävellen ja pyörällä

Merkittäviin julkisiin tai yksityisiin palveluihin on helppo tulla jalan ja pyörällä.

Keskustan kehittämishankkeessa on edistetty mm. parannuksia kävelyn ja pyöräilyn olosuhteisiin. Ellintien asemakaavassa (ak 820) on Ellintien alikulku, joka jatkuu Timantikorttelin kaavassa puistokäytävänä torille. Mäkirinteen asemakaavoituksessa on edistetty kävely- ja pyöräily-yhteyksiä Lentolan alueelle.

### Toimenpide 8. Päätöksiä arvioidaan kestävän liikkumisen kannalta

Päätöksiä tehtäessä tulisi arvioida niiden vaikutusta ihmisten arkiliikkumiseen.

Henkilöautojen liityntäparkkeja valmistui bussireitin varteen Suoramalle ja Tarpilaan. Joukkoliikenteen vuorotiheyttä kasvatettiin 2018 kesästä alkaen,

### Toimenpide 9. Kävelyn ja pyöräilyn investoinnit ovat 25 €/asukas

Investoinnit kirjataan omaksi talousarviomomentiksi ja suhteutetaan asukasluukuun, esim. 25 €/asukas/vuosi. Investointeja ohjaa maankäytön toteuttamisohjelma ja niitä priorisoidaan vaikuttavuuden perusteella.

Jalankulku- ja pyöräiteitä parannettiin Kangasalantiellä Vatialantien kiertoliittymän parantamishankkeen yhteydessä (kevyen liikenteen pääreitit parantaminen MAL-hanke + kävelyn ja pyöräilyn määräraha). Lisäksi Pikkolan alueella ja Finnentiellä, Palokärjentiellä, Eerolantien ja Märventien liittymässä sekä Mäkirinteen ja Vällintien liittymässä parannettiin kävelyn ja pyöräilyn olosuhteita.

Yhteensä investointeihin kului kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantamisen osalta kaupungin rahaa 882 000 euroa eli 28 euroa asukasta kohti. Asetettu tavoite siis ylittyi.



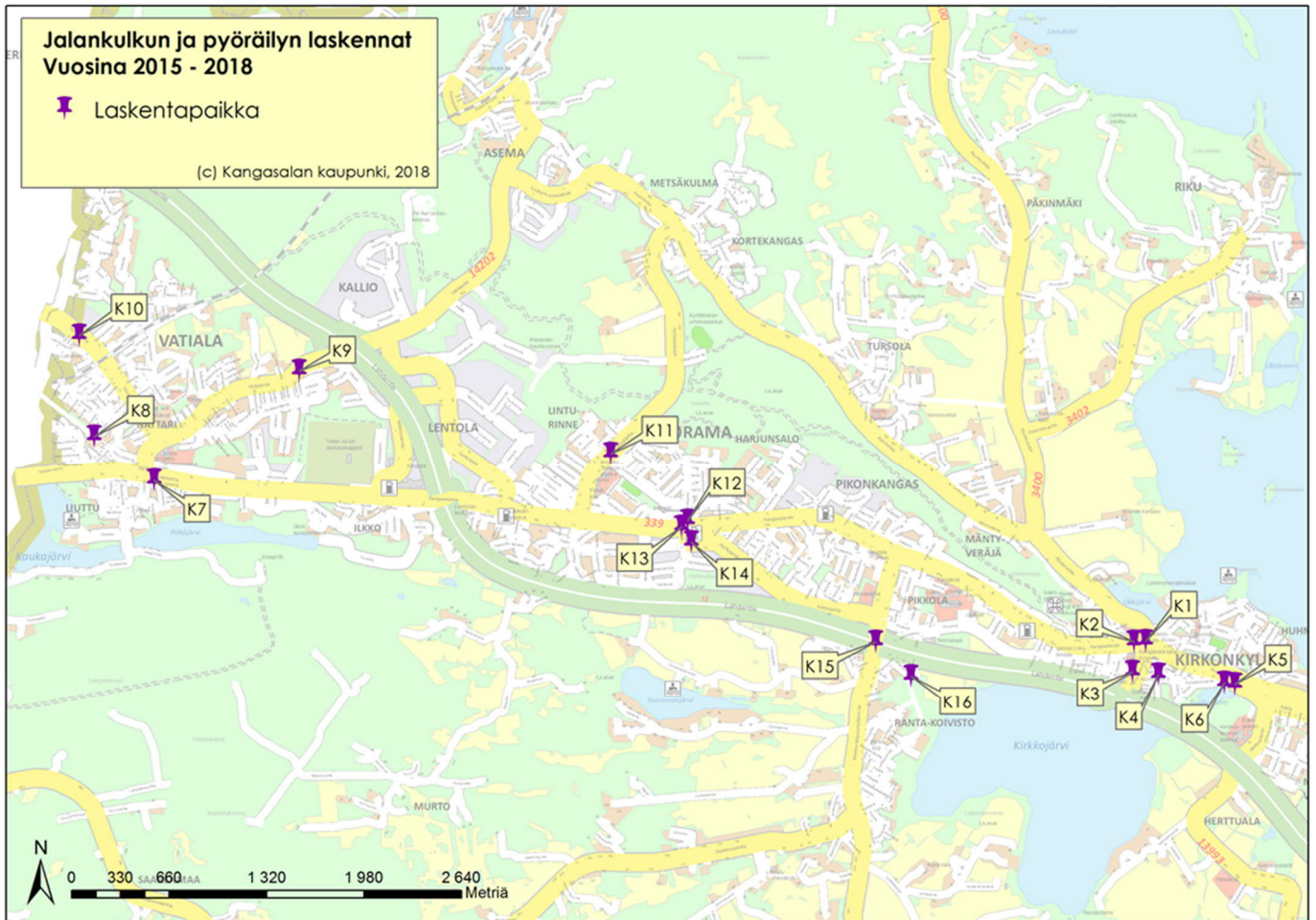
## Toimenpide 10. Työryhmä koordinoi toimenpiteitä ja raportoi niistä kaupunginhallitukselle

Vuosittain asetetut kävelyn ja pyöräilyn tavoitteet, joiden toteutumista kestävän liikkumisen työryhmä koordinoi ja seuraa.

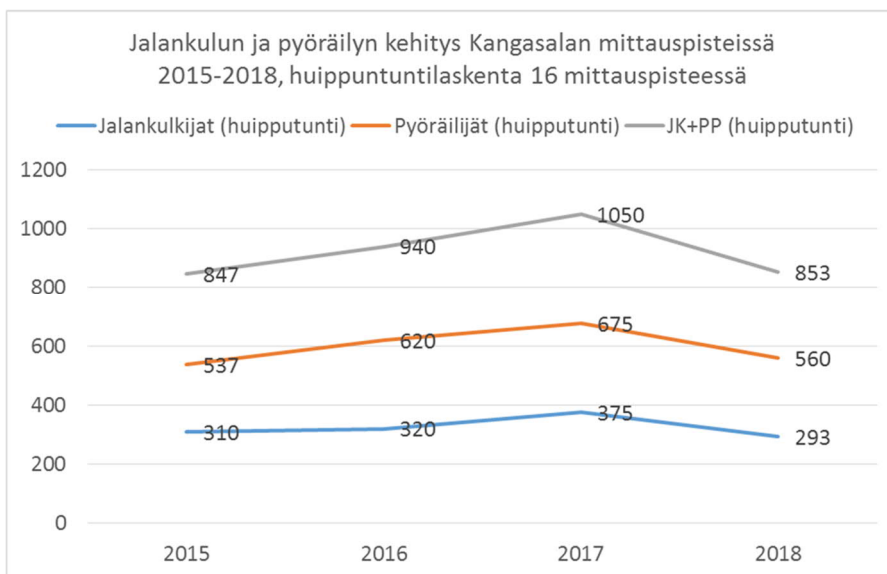
Kestävän liikkumisen työryhmä kokoontui kolme kertaa vuonna 2018. Kokouksissa hyödynnettiin vuonna 2017 laadittua vuosikelloa, jolloin vuosittain toistuvien asioiden käsittelystä tulee rutiinia. Työryhmään saatiin vahvistusta, kun ryhmän sihteerinä aloitti keväällä kaupungille valittu liikenneinsinööri.

Jalankulun ja pyöräilyn laskentoja on tehty vuosina 2015 – 2018 kesäkuun alkupuolella 16 mittauspisteessä. Kyseessä on ns. huipputuntilaskenta, jonka avulla saadaan yleiskäsitys jalankulun ja pyöräilyn kehityksestä. Mittauspisteet ovat olleet:

- K1 Ruutanantie (Kangasalantie pohjoispuoli)
- K2 Kangasalantie (Tapulitien itäpuoli)
- K3 Finnentie (Tampereentien länsipuoli)
- K4 Myllystenpohjantie (Torikadun länsipuoli)
- K5 Herttualantie, (Kuohunharjuntien eteläpuoli)
- K6 Myllystenpohjantien jatkeena oleva jalkakäytävä ja pyörätie
- K7 Varikontie (Rantamäentien länsipuoli)
- K8 Santarata
- K9 Vatialantie (Neidonkorennontien itäpuoli)
- K10 Holvastintie (Mannakorventien pohjoispuoli)
- K11 Kyötikkäläntie (Suoramantien pohjoispuoli)
- K12 Isolukontie (Kangasalantien pohjoispuoli)
- K13 Kangasalantie (Isolukontien länsipuoli)
- K14 Aakkulantie (Mallitien itäpuoli)
- K15 Kaarina Maununtyttären tie (VT 12:n silta)
- K16 Atrakujan jalkakäytävä ja pyörätie



Huipputunnin laskentatulokset viime vuonna laskivat sekä jalankulkijoiden että pyöräilijöiden osalta. Koko Tampereen seudulla määrät vähenivät jo vuonna 2017.



- Keskimäärin laskentapaisteissä huipputunnin määrät vähenivät seuraavasti:
- jalankulun ja pyöräilyn yhteenlaskettu vähenemä mittauspisteissä 19 %
  - pyöräilyn vähenemä mittauspisteissä 17 %



- jalankulun vähenemä mittauspisteissä 22 %